

on-line >>> www.alnari.rs
mail to >>> office@alnari.rs

Naziv originala:
Jane Austen
PRIDE AND PREJUDICE

Ovaj roman deo je svetskog javnog književnog dobra.
Translation Copyright © 2011 za srpsko izdanje Alnari d.o.o.

ISBN 978-86-7710-629-4

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

DŽEJN OSTIN

GORDOST *i*
PREDRASUDA

Preveo Živojin Simić

alnari
PUBLISHING

Beograd, 2011.

1.

Opšte je poznata istina da je bogatom neoženjenom čoveku žena neophodna.

Ma kako da su malo poznata osećanja i gledišta takvog čoveka prilikom njegovog prvog dolaska u neko susedstvo, ta je istina tako duboko ukorenjena u svesti susednih porodica da se on smatra punopravnom svojinom ove ili one njihove kćeri.

– Dragi moj Benete – reče mu jednog dana njegova žena – jesi li čuo da je Nederfildski park* najzad iznajmljen?

G. Benet odgovori da nije čuo.

– Pa, eto, jeste – izjavi ona. – Gospođa Long je malopre bila kod mene i ispričala mi sve o tome.

G. Benet ništa ne odgovori.

– Zar ne želiš da znaš ko ga je uzeo? – nestrpljivo upita njegova žena.

– Ti želiš da mi kažeš, pa nemam ništa protiv da to čujem.

Ovo joj je bilo dovoljno ohrabrenje.

– Pa, dragi moj, to moraš znati. Gospođa Long kaže da je Nederfild zakupio vrlo bogat mladić iz severne Engleske. Dolazio je u ponedeljak u četvoroprežnim kočijama da vidi to mesto i bio je toliko očaran njime da se odmah pogodio s gospodinom Morisom. On će se doseliti pre Miholjdana, a neke njegove sluge biće u kući već krajem iduće nedelje.

* Nederfildski park nije park, već veliko poljsko dobro s kućom i stajama. (Prim. prev.)

- Kako se zove?
- Bingli.
- Je li oženjen?
- Oh, neoženjen je, naravno, dragi moj. Vrlo bogat momak; četiri ili pet hiljada funti godišnje. Kakva divna prilika za naše kćeri!
- Zašto? Od kakve to važnosti može biti za njih?
- Dragi moj Benete – odgovori njegova žena – kako možeš biti tako glup! Verovatno znaš da ja mislim na njegovu ženidbu jednom od njih.
- Nastanjuje li se on ovde s tim ciljem?
- S tim ciljem! Gluposti, kako možeš tako da govoriš! Ali je vrlo verovatno da će se zaljubiti u jednu od njih, pa ga zato moraš posetiti čim dođe.
- Ne vidim nikakvog povoda za to. Ti i ćerke možete ići, ili ih možeš poslati i same, što će možda biti bolje pošto si ti jednako lepa koliko i ma koja od njih, pa se može desiti da gospodin Bingli pomisli da si ti najbolja partija.
- Dragi moj, ti mi laskaš. Zaista sam bila lepa, ali ne uobražavam da sam i sad nešto posebno. Kad žena ima pet odraslih kćeri, treba da prestane da misli na svoju lepotu.
- U takvim slučajevima ženi uglavnom ne preostane dovoljno lepote da bi mislila na nju.
- Ali, dragi moj, ti zaista moraš otići i posetiti gospodina Binglija kad bude došao u susedstvo.
- To ti ne mogu obećati.
- Ali uzmi u obzir naše kćeri. Pomisli kakvo bi to udomljenje bilo za jednu od njih. Ser Vilijam i ledi Lukas rešeni su da odu samo zbog svoje kćeri, a obično ne posećuju došljake. Ti zaista moraš otići jer će za nas biti nemoguće da ga posetimo ako najpre ti to ne učiniš.
- Ti si, zaista, preterano obazriva. Mislim da će i gospodinu Bingliju biti vrlo milo da vas vidi, a poslaću mu po tebi i nekoliko redaka da ga uverim da od sveg srca pristajem da se oženi kojom

god hoće od naših kćeri, mada moram ubaciti neku lepu reč za moju malu Lizu.

– Neću da to uradiš. Liza nije nimalo bolja od ostalih i zaista nije ni upola tako lepa kao Džejn, niti je i upola tako dobroćudna kao Lidija. Ali ti uvek njoj daješ prvenstvo.

– Nijedna od njih nema bogzna šta što bi je preporučilo – odgovori on. – Sve su budalaste i neznalice, kao i druge devojke, dok je Liza oštroumnija od svojih sestara.

– Benete, kako možeš da ružiš svoju rođenu decu! Uživaš da me ljutiš. Nemaš milosti prema mojim jadnim živcima.

– Pogrešno si me razumela, draga moja. Veoma poštujem tvoje živce. Oni su moji stari prijatelji. Slušam već najmanje dvadeset godina kako ih spominješ sa uživanjem.

– Ah! Ne znaš koliko patim.

– Nadam se da će tvoja patnja proći i da ćeš doživeti da vidiš mnoge mladiće sa četiri hiljade funti godišnjeg prihoda kako se doseljavaju u naše susedstvo.

– Neće nam biti ni od kakve koristi da i dvadeset takvih dođu ako ne želiš da ih posetiš.

– Moraš biti sigurna, draga moja, da ću ih, kad ih bude dvadeset, sve posetiti.

Gospodin Benet je bio čudan sklop oštroumlja, sarkazma, rezervisanosti i ćudljivosti, da njegovoj ženi ni iskustvo od dvadeset tri godine nije bilo dovoljno da razume njegov karakter. Nju je bilo lakše razumeti. Ona je bila žena skromne moći rasuđivanja, oskudnog znanja i promenljive naravi. Kad je bila nezadovoljna, uobražavala je da pati od nerava. Glavni cilj njenog života bio je da uda svoje kćeri, a uteha njenog života posete i novosti.

2.

Gospodin Benet je bio jedan od prvih koji su posetili gospodina Binglija. Još od početka je nameravao da ga poseti, bez obzira što je stalno uveravao svoju ženu da neće ići, te je ona doznala za posetu tek uveče, iako je ova još izjutra bila obavljena. Gospodin Benet je tu tajnu otkrio na sledeći način: opazivši da njegova druga kćerka doteruje svoj šešir, iznenada joj se obrati:

– Nadam se da će se to dopasti gospodinu Bingliju, Lizo.

– Nismo u mogućnosti da znamo šta se dopada gospodinu Bingliju – reče osorno njena majka – jer ga ne posećujemo.

– Ali ti zaboravljaš, mama – izjavi Elizabeta – da ćemo se viđati s njim na balovima i prijemima i da je gospođa Long obećala da će nam ga predstaviti.

– Ne verujem da će ona to učiniti. Ona ima svoje dve nećake. Sebična je i pritvorna; nemam dobro mišljenje o njoj.

– Ni ja – složi se gospodin Benet. – I milo mi je što nećeš morati da zavisiš od njene ljubaznosti.

Gospođa Benet ga ne udostoji nikakvog odgovora, ali nije mogla da se uzdrži, pa poče da grdi jednu od svojih kćeri.

– Ne kašlji tako, Kiti, za ime sveta! Imaj malo milosti prema mojim živcima. Sve ćeš ih iskidati.

– Kiti je tako bezobzirna u svom kašljanju – reče njen otac – nikad ne izabere odgovarajuće vreme za kašljanje.

Gordost i predrasuda

– Ja ne kašljem zabave radi – jetko odgovori Kiti. – Kad je tvoji idući bal, Lizo?

– Za dve nedelje.

– Da, tako je – povika njena majka – a gospođa Long se vraća tek uoči tog dana, pa neće moći da nam ga predstavi jer ga ni sama neće poznavati.

– Onda ćeš ti, draga moja, imati preimućstvo nad svojom prijateljicom, pa ćeš ti predstaviti gospodina Binglija njoj.

– Nemoguće, Benete, nemoguće, jer ga ni ja ne poznajem. Kako možeš da se tako šegačiš sa mnom?

– Poštujem tvoju opreznost. Dvonedeljno poznanstvo zaista ne znači mnogo. Za dve nedelje se ne može zasigurno saznati kakav je ko. Ali ako ga mi ne predstavimo, učiniće to neko drugi, budući da su gospođa Long i njene nećake rešene da iskoriste tu priliku. I zato, ako ti odbiješ da to učiniš, ja ću to uzeti na sebe jer će ona to smatrati ljubaznošću.

Devojke seogledaše u oca. Gospođa Benet samo reče:

– Gluposti, gluposti!

– Šta znače te tvoje oštre reči? – uzviknu on. – Smatraš li ti da je običaj predstavljanja i važnost koja mu se pridaje glupost? U tome se ne mogu sasvim složiti s tobom. Šta ti kažeš, Meri? Ti si pametna mlada dama, znam, čitaš debele knjige i zapisuješ izvode iz njih.

Meri požele da kaže nešto vrlo mudro, ali nije znala šta.

– Dok se Meri domišlja – nastavi on – da se vratimo na gospodina Binglija.

– Sita sam gospodina Binglija – uzviknu njegova žena.

– Žao mi je što to čujem. Ali zašto mi to nisi ranije kazala? Da sam to znao jutros, onda zaista ne bih svraćao kod njega. To je vrlo nezgodno, ali, pošto sam ga već posetio, sad više ne možemo izbegavati to poznanstvo.

Iznenadeenje dama bilo je baš onakvo kakvo je želeo. Iznenadeenje gospođe Benet je, izgleda, premašivalo iznenadeenje ostalih. No,

kad se prvi bučni talas radosti utiša, ona izjavi da je to sve vreme i očekivala.

– Lepo je to od tebe, dragi Benete! Ali znala sam da ću te najzad nagovoriti. Bila sam uverena da voliš svoje kćerke suviše duboko da bi propustio takvo poznanstvo. Oh, kako se radujem! I to je tako dobra šala što si otišao tamo jutros, a dosad nisi rekao ni reči o tome.

– A sad, Kiti, možeš da kašlješ koliko ti je volja – izjavi gospodin Benet i izađe iz sobe, umoran od izliva oduševljenja svoje žene.

– Kakvog izvanrednog oca vi devojke imate! – reče ona kad se vrata zatvoriše. – Ne znam kako ćete mu se ikad odužiti za njegovu ljubaznost, pa, uostalom, i za moju. Mogu vam reći da u našim godinama nije prijatno praviti nova poznanstva svaki dan. Ali, radi vas, spremni smo da učinimo sve. Lidija, ljubavi moja, mada si najmlađa, pretpostavljam da će gospodin Bingli igrati s tobom na idućem balu.

– Oh! – hrabro odgovori Lidija – ne plašim se, jer, iako sam najmlađa, najviša sam.

Ostatak večeri provele su u nagađanju kad će on vratiti posetu gospodinu Benetu i u odlučivanju kad da ga pozovu na večeru.

3.

Naime, ništa što bi gospođa Benet, uz pomoć svojih pet kćeri, pitala o došljaku, nije bilo dovoljno da od njenog muža izvuče bilo kakav određeniji opis gospodina Binglija. Napadale su ga na razne načine – otvorenim pitanjima, vešt看 pretpostavkama i zaobilaznim nagađanjima. Ali on je izvrdao veštini svake od njih, te su najzad bile prinuđene da se zadovolje obaveštenjem iz druge ruke – od svoje susetke ledi Lukas. Njen izveštaj bio je vrlo povoljan. Ser Vilijam je oduševljen njime. Sasvim je mlad, neobično lep, vrlo prijatan i – a to je kruna svega – namerava da dođe na idući bal s velikim društvom. Ništa nije moglo biti divnije! Ljubav prema igranju siguran je korak ka zaljubljanju, te su vrlo velike nade polagane u srce gospodina Binglija.

– Kad bih samo videla jednu od mojih kćeri srećno udomljenu u Nederfildu – reče gospođa Benet svome mužu – i ostale tako dobro udate, ne bih poželela ništa više.

Posle nekoliko dana, gospodin Bingli je vratio posetu gospodinu Benetu i sedeo s njim oko deset minuta u njegovoj biblioteci. Gajio je nadu da će mu se pružiti prilika da vidi mlade dame, o čijoj je lepoti mnogo slušao, ali je video samo oca. Dame su bile nešto srećnije ruke jer su imale priliku da s gornjeg prozora utvrde da on nosi plavi kaput i jaše crnog konja.

Ubrzo zatim poslali su mu poziv da dođe na večeru. Gospođa Benet je već izabrala jela koja bi služila na čast njenom domaćinstvu. Ali stiže odgovor kojim je sve to odloženo. Gospodin Bingli mora da ide u grad idućeg dana, te zato ne može imati tu čast da prihvati njihov poziv, itd. Gospođa Benet je bila pometena. Nije mogla da zamisli kakav je to posao mogao imati u gradu tako brzo po dolasku u Hartfordšir. Počela je da se plaši da će on možda stalno leteti od mesta do mesta i da se nikad neće skrasiti u Nedefildu onako kako bi trebalo. Ledi Lukas donekle umiri njeno strahovanje pretpostavkom da je otišao u London samo da bi skupio veliko društvo za bal. Uskoro se raščulo da će gospodin Bingli dovesti na bal dvanaest dama i sedam kavaljera. Devojke se rastužiše zbog velikog broja dama, ali ih uoči bala uteši vest da je, umesto dvanaest, iz Londona doveo samo šest – pet sestara i rođaku. Ali kad je ta grupa ušla u dvoranu, bilo ih je samo petoro: gospodin Bingli, njegove dve sestre, muž starije sestre i neki mladić.

Gospodin Bingli je izgledao lepo i gospodstveno; lice mu je bilo prijatno, a ponašanje lako i neusiljeno. Sestre su mu bile otmene i obučene po poslednjoj modi. Njegov zet, gospodin Herst, imao je izgled pravog džentlmena. Ali njegov prijatelj, gospodin Darsi, odmah je privukao pažnju cele dvorane svojom divnom, visokom pojavom, lepim crtama, plemenitim izrazom lica i izveštajem, koji je pet minuta nakon njegovog dolaska već kružio unaokolo, da mu je godišnji prihod deset hiljada funti. Gospoda su tvrdila da je on naočit čovek, dame su izjavljivale da je mnogo lepši od gospodina Binglija, a svi su gledali na njega s velikim divljenjem do polovine večeri, sve dok njegovo držanje nije izazvalo negodovanje, koje je plimu njegove popularnosti pretvorilo u oseku jer – opaženo je da je gord, da se drži na suviše velikoj visini i da mu je poniženje da se veseli s prisutnima. Tada ga ni sve njegovo veliko poljsko dobro u Derbiširu nije moglo spasti od opšteg zaključka da ima vrlo neprikladno, neprijatno lice i da je nedostojan da se poredi sa svojim prijateljem.

Gospodin Bingli se brzo upoznao s glavnim ličnostima u dvorani, bio je veseo i druželjubiv, igrao je svaku igru, ljutio se što se bal završava rano i govorio da će i on prirediti bal u Nederfildu. Te dopadljive osobine govorile su same za sebe. Ali kakva suprotnost između njega i njegovog prijatelja! Gospodin Darsi igrao je samo jednom s gospođom Herst i jednom s gospođicom Bingli, odbio je da bude predstavljen ijednoj drugoj dami i proveo je ostatak večeri šetajući po dvorani i razgovarajući pokatkad s ponekim iz svog društva. O njegovom karakteru donet je konačan sud. On je najgordiji i najneprijatniji čovek na svetu i svi su se nadali da više nikad neće doći u njihovo društvo. Među najžešćima protiv njega bila je gospođa Benet. Njeno se negodovanje zaoštrilo u duboku mržnju zato što je omalovažilo jednu od njenih kćeri.

Elizabeta Benet je, zbog oskudice u kavaljerima, bila prinuđena da sedi za vreme dve igre. Tada je nekoliko trenutaka gospodin Darsi stajao dovoljno blizu da je mogla da čuje razgovor između njega i gospodina Binglija, koji beše za trenutak prekinuo igranje da bi nagovorio svog prijatelja da i on zaigra.

– Hajde, Darsi – reče on – treba da igraš. Ne volim da gledam kako samo stojiš tako glupo. Mnogo je bolje da igraš.

– Zaista neću. Ti znaš koliko mi je mrsko da igram kad ne poznajem dobro svoju partnerku. Na balu kao što je ovaj, to bi mi bilo nepodnošljivo. Tvoje sestre imaju kavaljere, a nema nijedne druge žene u dvorani s kojom bih mogao da igram a da se ne osećam kažnjenim.

– Ne bih bio tako probirljiv kao ti – izjavi Bingli – ni za šta na svetu. Časti mi, nikad u životu nisam video toliko prijatnih devojaka kao večeras. Nekoliko njih su, kao što vidiš, neobično lepe.

– Ti igraš s jedinom lepom devojkom u dvorani – reče gospodin Darsi, gledajući u najstariju gospođicu Benet.

– O! Ona je najlepša devojka koju sam ikad video. Ali jedna od njenih sestara sedi baš iza tebe; vrlo je lepa i rekao bih da je vrlo prijatna. Dopusti da upitam svoju partnerku da te predstavi.

– Na koju misliš? – upita, okrete se i za trenutak se zagleda u Elizabetu, ali kad im se oči susretoše, skrenu pogled i hladno reče: – Ona nije rđava, ali nije dovoljno lepa da bi me dovela u iskušenje. I nisam u tom raspoloženju da dajem važnost mladim damama koje drugi ljudi nipodaštavaju. Biće bolje da se vratiš svojoj partnerki i uživaš u njenim osmesima jer sa mnom samo gubiš vreme.

Gospodin Bingli postupi po njegovom savetu. Gospodin Darsi se udalji, a Elizabeta je i dalje sedela obuzeta ne vrlo srdačnim osećanjima prema njemu. Ali taj događaj je radosno ispričala svojim prijateljicama, jer je bila žive i vesele naravi, pa je uživala u svemu što je smešno.

Veče je uglavnom proteklo prijatno za celu porodicu. Gospođa Benet je videla da se nederfildsko društvo mnogo divi njenoj najstarijoj kćeri. Gospodin Bingli je igrao s njom dvaput, a i njegove sestre su joj poklonile posebnu pažnju. Džejn je bila radosna zbog toga isto koliko i njena majka, ali na neupadljiv način. Elizabeta je osećala Džejninu radost. Meri je čula kad su za nju gospođici Bingli rekli da je najobrazovanija devojka u okolini, a Ketrin i Lidija bile su te sreće da nikad ne budu bez kavaljera, a to je bilo sve što su one želele od jednog bala. Zbog toga su se u dobrom raspoloženju sve vratile u Longborn, selo u kojem su živele i bile glavne ličnosti. Kad su došle kući, gospodin Benet još nije bio legao. Pored knjige je zaboravljao na vreme, a ovoga puta je bio i vrlo radoznao da čuje šta se zbilo, jer je taj bal izazvao velika očekivanja. Pomislio je da će se njegova žena razočarati u svoje nade u vezi sa došljakom. Međutim, uskoro je video da mu predstoji da sasluša sasvim drugačiju priču.

– Oh! Dragi Benete – reče ona čim uđe u sobu – imale smo divno veče, izvanredan bal. Volela bih da si bio tamo. Toliko su se divili gospođici Džejn da je to teško opisati. Svi su rekli da ona divno izgleda. Gospodin Bingli smatra da je ona savršeno lepa i dvaput je igrao s njom! Zamisli samo, dragi moj, *dvaput* je igrao s njom! Ona je bila jedina devojka u dvorani koju je i po drugi put zamolio za igru. Prvo je zamolio gospođicu Lukas. Bila sam vrlo

neraspoložena kad sam ih videla zajedno. Ali ona mu se uopšte nije dopala. Nikome se ne bi ni mogla dopasti, znaš! Posle prve igre izgledao je zadivljen kad je ugledao Džejn. Pitao je ko je ona, pa su ga predstavili i on ju je zamolio za drugu igru. Treću igru je igrao sa gospođicom King, četvrtu sa Marijom Lukas, a petu opet sa Džejn, šestu sa Lizom i sedmu sa Bulandžerovom.

– Da je imao iole milosti prema meni – uzviknu nestrpljivo muž – ne bi ni upola toliko igrao! Za ime sveta, ne pričaj mi o njegovim partnerkama. O, što ne uganu nogu na prvoj!

– Oh, dragi moj – produži gospođa Benet – oduševljena sam njime. Tako je lep! I sestre su mu divne. Nikad u životu nisam videla elegantnije haljine od njihovih. Rekla bih da su čipke na haljini gospođe Herst...

Ovde je opet prekide njen muž. Gospodin Benet nije hteo da sluša nikakvo opisivanje ženske odeće i ukrasa. Zato je bila prinuđena da promeni temu razgovora, pa je, s velikom gorčinom i priličnim preterivanjem, pričala o uvredljivoj grubosti gospodina Darsija.

– Ali mogu te uveriti – dodade ona – da Liza ne gubi mnogo time što mu se nije dopala jer je on vrlo neprijatan i odvratan čovek kome se i ne вреди dopasti. Tako je gord i uobražen da je bio nepodnošljiv! Šetao je tamo-amo i uobražavao da je neka veličina. Nije dovoljno lepa da igra s njim! Volela bih da si bio tamo, dragi moj, da ga zadirkuješ kako samo ti umeš. Mrzim tog čoveka.

4.

Kad su Džejn i Elizabeta ostale same, Džejn, koja je ranije bila opreznna u hvaljenju gospodina Binglija, sad saopšti sestri da je zadržljena.

– On je upravo ono što mladić treba da je – reče ona – pametan, dobroćudan, veseo; i nikad nisam videla bolje ponašanje! Prirodnost spojena sa savršenom učtivošću.

– On je i lep – dodade Elizabeta – što mladić takođe treba da bude ako iole može. Dodaj, dakle, i lepotu, pa je to onda potpun opis njegove ličnosti.

– Mnogo mi je laskalo kad me je zamolio za još jednu igru. Nisam očekivala takav kompliment.

– Nisi? A ja sam ga očekivala. Ali to je jedna od velikih razlika između nas. Kad god ti se dá neko prvenstvo, uvek se iznenadiš, a ja nikad. Šta bi moglo biti prirodnije od njegove molbe da opet igraš s njim. On nije mogao a da ne primeti da si bar pet puta lepša od svake žene u dvorani. Za to se ne treba zahvaljivati njegovoj otmenosti. Pa, zaista je vrlo prijatan, a ja ti dopuštam da ga voliš. Volela si ti i mnogo gluplje osobe.

– Draga Lizo!

– Oh! I sama znaš da si suviše sklona da zavoliš gotovo svakoga. Nikada ne vidiš mane ni kod koga. Ceo svet je u tvojim očima dobar i prijatan. Nikada te u životu nisam čula da govoriš rđavo o nekome.

– Želja mi je da nikoga ne osudim preneglo, ali uvek govorim ono što mislim.

– Znam to, i to je upravo ono što je čudno. S razboritošću kao što je tvoja, biti stvarno slep za ludosti i gluposti drugih! Lažna nezlobnost je veoma česta – na nju se svuda nailazi. Ali biti nezloban bez razmetanja i zadnje namere: videti ono što je dobro u svakijem karakteru i predstaviti ga još boljim, a ne reći ništa o onome što je rđavo – to je svojstveno samo tebi. Sviđaju ti se i sestre toga čoveka, zar ne? Njihovo ponašanje, doduše, nije ravno njegovom.

– Zaista nije, na prvi pogled. Ali su vrlo prijatne kada se stupi u razgovor sa njima. Gospođica Bingli će živeti s bratom i vodiće mu kuću, i mnogo sam se prevarila ako u njoj ne nađem divnu susetku.

Elizabeta je slušala ćuteći, ali nije bila uverena u to. Ponašanje Binglijevih sestara na balu nije bilo takvo da izazove opšte dopadanje. Pošto je brže zapažala i bila manje povodljiva od svoje sestre, a u rasuđivanju nepristrasnija od nje, bila je manje sklona da ih hvali. One su stvarno bile fine dame; nije im nedostajalo dobro raspoloženje kad su bile zadovoljne, niti moć da budu prijatne kad im se prohte, ali su bile gorde i uobražene. Bile su prilično lepe, obrazovale su se u jednoj od najboljih londonskih privatnih škola, imale su miraz od dvadeset hiljada funti, trošile su više nego što bi trebalo, družile su se s ljudima iz višeg staleža i zato su imale svako pravo da misle lepo o sebi, a ružno o drugima. Pripadale su uglednoj porodici iz severne Engleske, a ta je činjenica bila dublje usađena u njihovo pamćenje nego to što je bogatstvo njihovog brata, i njihovo, stečeno trgovinom.

Gospodin Bingli je nasledio imovinu u iznosu od oko sto hiljada funti od svoga oca, koji je nameravao da kupi veliko plemićko dobro, ali ga je smrt pretekla. Gospodin Bingli je imao istu nameru, pa je ponekad razmišljao u kojoj grofoviji da to uradi. Ali pošto je sad zakupio dobru kuću s poljskim dobrom, oni koji su dobro poznavali njegovu bezbrižnu narav mislili su da će on provesti ostatak svog života u Nederfildu, a tu kupovinu ostaviti budućem naraštaju.

Njegove sestre su mnogo želele da on kupi poljsko dobro za sebe. Iako je zasad bio samo zakupac, gospođica Bingli je rado pristala da mu vodi kuću i zauzme mesto domaćice u njegovom domaćinstvu,

kad god joj je to bilo zgodno. Gospodin Bingli jedva da je bio pu-noletan dve godine kad ga je slučajna preporuka dovela u iskuše-nje da pogleda nederfildski dom. Razgledao ga je i spolja i iznutra pola sata – dopali su mu se i položaj i glavne odaje, svidelo mu se i ono što je vlasnik rekao pohvalno o domu i odmah ga je zakupio.

Između njega i Darsija vladalo je vrlo postojano prijateljstvo, upr-kos velikoj suprotnosti njihovih karaktera. Bingli se dopadao Darsiju zbog svoje prirodnosti, pristupačnosti, otvorenosti i prilagodljivosti, mada su te osobine bile sušta suprotnost njegovim, i mada on, očigledno, nije bio nezadovoljan svojim osobinama. Bingli je čvrsto ve-rovao u postojanost Darsijevog prijateljstva i imao visoko mišljenje o njegovom rasuđivanju. Darsi je bio inteligentniji. Bingli nije bio nein-teligenan, ali je Darsi bio izuzetno oštrouman. Darsi je istovremeno bio ohol, rezervisan i sklon kritici, a njegovo ponašanje, iako je oda-valo dobro vaspitanje, nije ga činilo dopadljivim. U tom pogledu ga je njegov prijatelj umnogome prevazilazio. Bingli je bio siguran da će se dopasti gde god da se pojavi, a Darsi se stalno zamerao ljudima.

Način na koji su govorili o meritonskom balu bio je karakterističan. Bingli nikad u životu nije sreo prijatniji svet ni lepše devojke; svi su bili ljubazni i pažljivi prema njemu; nije bilo nikakve formalnosti, nikakve ukočenosti. Ubrzo je osetio kao da se poznaje sa svima u dvorani. Što se tiče gospođice Benet, nije mogao da zamisli lepšeg anđela. Darsi je, naprotiv, video skup osoba neupadljive pojave i još neupadljivije otme-nosti; i nije se nimalo interesovao ni za jednu od njih, niti mu je ijedna od njih ukazala i najmanju pažnju i pružila ikakvo zadovoljstvo. Priznao je da je gospođica Benet lepa, ali je dodao da se isuviše smeši.

Gospođa Herst i njena sestra složile su se da je tako, ali su joj se ipak divile i bila im je simpatična. Izjavile su da je ona ljupka devojka i da nemaju ništa protiv da je bolje upoznaju. I tako je ustanovljeno da je gospođica Benet ljupka devojka; a njihov brat je smatrao da mu ta pohvala daje ovlašćenje da misli o njoj onako kako mu godi.

5.

Nedaleko od Longborna živela je porodica s kojom su Benetovi bili u prisnom prijateljstvu. Ranije je ser Vilijam Lukas bio trgovac u Meritonu, gde je stekao prilično bogatstvo, a govorom koji je održao u kraljevu čast za vreme svog predsednikovanja, zaslužio je da postane povitežen. To odlikovanje je možda previše uticalo na njega. Ono ga je ispunilo gađenjem prema trgovini i domu u malom pijačnom gradu, pa je napustio oboje i preselio se s porodicom u kuću udaljenu oko jednu milju od Meritona i nazvao je Lukasov dom. Tamo je mogao da zadovoljno razmišlja o svojoj važnosti i da se, neometan trgovačkim poslovima, samo stara da bude učtiv prema celom svetu. Jer, iako se oduševljavao svojim rangom, nije se nimalo uobrazio. Naprotiv, bio je vrlo pažljiv prema svakome. Po prirodi blag, ljubazan i uslužan, postao je još ugledniji posle prijema u dvorcu Sejnt Džejms.

Ledi Lukas je bila vrlo dobra i ljubazna žena. Nije bila odveć oštroumna, te je utoliko bila korisnija susedka gospođi Benet. Lukasovi su imali mnogo dece. Najstarija od njih, pametna i bistra devojka koja je imala oko dvadeset sedam godina, bila je Elizabetina prisna prijateljica.

Bilo je neminovno da se gospođice Lukasove i gospođice Benetove sastanu i porazgovaraju o balu. Odmah sutradan ujutru, Lukasove su došle u Longborn da čuju i saopšte novosti.

– Vi ste, Šarlota, dobro počeli večer – izjavi gospođa Benet gospođici Lukas sa učtivim samosavladvanjem. – Vi ste bili prvi izbor gospodina Binglija.

– Da, ali on je, izgleda, više voleo svoj drugi izbor.

– Oh! Verovatno mislite na Džejn zato što je s njom igrao dvaput. To je zaista izgledalo da znači da joj se on divi. Stvarno verujem da mu se ona dopala. Načula sam nešto o tome, ali ne znam šta, nešto o gospodinu Robinsonu.

– Možda mislite na ono što sam ja načula dok su on i gospodin Robinson razgovarali. Zar vam nisam pričala? Gospodin Robinson ga je pitao kako mu se sviđaju naše meritonske zabave, smatra li da ima dosta lepih žena u dvorani i za koju misli da je najlepša. A on je na poslednje pitanje odmah odgovorio: „Oh! Najstarija gospođica Benet je nesumnjivo najlepša; o tome ne mogu postojati dva različita mišljenja.“

– Zaboga! Pa to je zaista vrlo određeno. To izgleda kao da... ali, ipak, može da ništa ne proizađe iz toga, znate.

– Ono što sam ja načula najviše se tiče tebe, Lizo – reče Šarlota. – Gospodin Darsi, doduše, nije toliko vredan prisluškivanja koliko njegov prijatelj, je li? Sirota Liza! Rekao je da je ona samo *podnošljiva*.

– Molim vas, nemojte Lizi puniti glavu pa da se jedi zbog njegove grubosti, jer on je tako neprijatan čovek da bi bila prava nesreća dopasti mu se. Gospođa Long mi je rekla sinoć da je sedeo pored nje pola sata, a da nijednom nije progovorio.

– Jeste li sigurni, majko? Da nije to neka mala greška? – reče Džejn. – Zaista sam videla gospodina Darsija da razgovara s njom.

– Da, zato što ga je najzad upitala kako mu se dopada Netherfield, pa nije mogao da joj ne odgovori. Ali mi je rekla da je izgledao vrlo ljut što ga je oslovila.

– Gospođica Bingli mi je rekla – izjavi Džejn – da on nikad ne govori mnogo osim u društvu bliskih poznanika. Kad je s njima, vrlo je prijatan.